

29.12.2017

Maa- ja metsätalousministeriö
 PL 30
 00023 VALTIONEUVOSTO
 kirjaamo@mmm.fi

Viite: Maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyyntö 3310/00 01 00/2017, 17.11.2017.

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan eräiden henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten muuttamisesta ja eräiden maa- ja puutarhatalouteen liittyvien lakien kumoamisesta (248/01.01/2017)

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Luonnonvarakeskuksen lausuntoa luonnoksesta hallituksen esityksestä laeiksi maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan eräiden henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten muuttamisesta ja eräiden maa- ja puutarhatalouteen liittyvien lakien kumoamisesta.

Pyydettyinä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Luonnonvarakeskus pitää tärkeänä, että hallinnonalan lainsäädännössä pannaan täytäntöön henkilötietojen käsittelyä koskevat EU-tason säädökset hallituksen esityksen mukaisesti. Luonnonvarakeskuksessa valmistaudutaan tietosuojaa-asetuksen soveltamiseen ja hallituksen esitys tukee tätä työtä. Luonnonvarakeskusta koskevien säädösten ja lakien osalta muutosehdotukset koskevat pääosin viittauksien päivityksiä henkilötietoja koskevaan lainsäädäntöön. Luonnonvarakeskuksen osalta keskeisin hallituksen esityksistä on Laki ruoka- ja luonnonvaratilastoista annetun lain 4 §:n muuttamisesta. Tämän lisäksi maataloushallinnon rekisteritietojen käsittelyä selkeyttäisi linjaukset tuleeko maatalon tilatunnus luokitella henkilötiedoksi vai ei; tai missä yhteydessä eri luokituksia tulee soveltaa maatalon tilatunnukselle ja siihen yhdistyville tiedoille. Muut rekisterinpitäjää koskevat ehdotukset selkeyttävät rekisterinpitäjien vastuita ja tehtäviä.

Laki maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä (284/2008) ja maatalon tilatunnus

Hallituksen esityksen perusteluissa laki maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä (284/2008), myöhemmin tietojärjestelmälaki, on mainittu useita kertoja ja on keskeinen sateenvarjolakia asiakastietojen hallinnointiin. Nykyisen tietojärjestelmälain mukaisesti Maaseutuvirasto, Elintarviketurvallisuusvirasto sekä Luonnonvarakeskus pitävät maa- ja metsätalousministeriön ohjauksessa maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmän rekistereitä sekä vastaavat talletettujen tietojen oikeellisuudesta kukin oman toimialansa osalta.

Tietojärjestelmälakia ollaan uudistamassa sitä varten perustetussa työryhmässä. Tietojärjestelmälain uudistaminen olisi hyvä lisätä perusteluihin kappaleeseen '6. Riippuvuus muista esityksistä.' Tämä lakiuudistus on keskeinen ja sillä tulee olemaan vaikutuksia useampaan hallituksen esityksessä mainittuun lakiehdotukseen vähintään viittausten osalta.

Tietojärjestelmälain valmistelun yhteydessä on keskusteltu siitä, onko maatalon tilatunnus henkilötieto. Jotta maatalatunnuksen luokittelu henkilötiedoksi olisi yhtenäinen hallinnonalan

29.12.2017

lainsäädännössä, myös tässä hallituksen esityksessä olisi hyvä selkeästi määritellä tuleeko maataloushallinnon rekisteritietojen käsittelyssä luokitella maatalon tilatunnus henkilötiedoksi vai ei.

Hallituksen esitys laista ruoka- ja luonnonvaratilastoista annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys laista ruoka- ja luonnonvaratilastoista annetun lain 4 §:n muuttamisesta koskee viittauksen päivittämistä. Esityksen mukaan Luonnonvarakeskus voi luovuttaa tutkimusta ja tilastollista selvitystä varten tiettyjä tietoja henkilöistä myös tunnistetiedoilla varustettuina, *'edellyttäen, että tietojen saajalla on Euroopan parlamentin ja neuvoston luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta Annetun asetuksen (EU) N:o 2016/679 sekä tietosuojalain (/) tai muun lain mukainen oikeus kerätä ja tallettaa näitä tietoja.'* Nykyisessä laissa viitataan henkilötietolain (523/1999) mukaiseen oikeuteen kerätä ja tallettaa näitä tietoja.

Ainoa muutos nykyiseen lakiin tältä osin on viittauksen päivitys henkilötietolaista (523/1999) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen ja tietosuojalakiin. Luonnonvarakeskus kannattaa ehdotettua muutosta.

Rekisterinpitäjä

Hallituksen esityksessä ehdotetut täsmennykset rekisterinpitäjien tarkemmaksi määrittämiseksi ja kuvatut rekisterinpitäjien tehtävät, vastuut ja velvoitteet ovat hyviä. Tilastojen ja tutkimuksen kannalta on tärkeää, että rekisterinpitäjä on yksiselitteisesti määritelty ja näin tiedetään esimerkiksi mihin organisaatioon ollaan yhteydessä kutakin rekisteriä koskevissa asioissa.

Konkreettinen hyvä esimerkki rekisterinpitäjien tarkemmasta nimeämisestä ja vastuiden selkeyttämisestä on hallituksen erityksen nykytilan kuvauksessa sivulla 20 liittyen 'tieteellisiin ja opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelusta annettuun lakiin (497/2013)'. Laissa ei tällä hetkellä ole nimetty toiminnanharjoittajarekisterin rekisterinpitäjää ja tietojen tallettamisessa viitataan tietojärjestelmälakiin, ja esityksen mukaan olisi luontevaa, että rekisterinpitäjä olisi tietojärjestelmälain 5 §:n mukaan joko Elintarviketurvallisuusvirasto, Maaseutuvirasto tai Luonnonvarakeskus. Hallituksen esityksen mukaan säännös on tarpeen tarkistaa ja yksilöidä toiminnanharjoittajarekisterin rekisterinpitäjä. Toiminnanharjoittajarekisterin rekisterinpitäjäksi esitetään Elintarviketurvallisuusvirastoa. Luonnonvarakeskus kannattaa tätä ehdotusta ja muita vastaavia esityksessä olevia täsmennyksiä rekisterinpitäjiin liittyen.

Ilkka P. Laurila
Kehitysjohdaja

Johanna Laiho-Kauranne
Tilastojohdaja